

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Рішення ради з якості Сумського державного університету з питання:
«Стан мовної підготовки здобувачів у СумДУ
та напрями її вдосконалення»

Розглянувши питання «Стан мовної підготовки здобувачів у СумДУ та напрями її вдосконалення», рада з якості університету відзначає, що за результатами вхідного тестування з англійської мови студентів першого курсу найбільше студентів володіють рівнем англійської мови A2, що не відповідає Державному стандарту базової та повної середньої освіти, затвердженому постановою КМУ від 23.11.2011 р. № 1392, який передбачає, що рівень володіння мовою випускників шкіл має відповідати рівню B1. Аналогічні результати отримані з аналізу успішності складання єдиного вступного іспиту (ЄВІ) до магістратури – більшість абітурієнтів-випускників бакалавратури володіють іноземною мовою на рівні A2, що не відповідає таргетам Цільової комплексної програми "Мовна політика та її реалізація, у тому числі через підвищення рівня володіння іноземними мовами студентами та співробітниками - один із чинників успішності університету у міжнародному науково-освітньому просторі" затвердженою наказом ректора від 17.01.2015 р. №40-I(далі – Цільова комплексна програма), яка передбачає рівень володіння іноземною мовою випускників бакалаврату – B2.

Згідно з Цільовою комплексною програмою перехід на наступний рівень володіння мовою потребує щонайменше 200 годин аудиторних занять. У СумДУ дисципліна «Іноземна мова» на 1-му курсі розрахована на 64 годин аудиторних занять, а вибіркові дисципліни навчання англійської мови, які пропонуються кафедрою іноземних мов, розраховані на 32 години аудиторних занять, що є недостатнім для підвищення рівня володіння іноземною мовою та переходу на новий рівень і потребує додаткового факультативного (понад обсяги навчальних планів) вивчення іноземної мови студентами університету, в т.ч. за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб.

В університеті напрацьовано низку нормативних документів, які направлені на підвищення рівня володіння іноземною мовою як здобувачів вищої освіти так і науково-педагогічного персоналу університету, які в т.ч. передбачають стимулювання викладачів за використання англійської мови в навчальному процесі, проте потребує активізації вибір студентами дисциплін мовної підготовки вільного вибору та залучення студентів на курси факультативного вивчення англійської мови для підвищення їх рівня володіння іноземною мовою та готовності до складання ЄВІ.

Враховуючи вищезазначене, рада з якості Сумського державного університету постановляє:

1. Вважати доцільним організацію вивчення мови здобувачами освіти з комплектуванням груп відповідно до рівнів володіння іноземною мовою (елементарний (A1), нижче середнього (A2), середній (B1), вище середнього (B2), високий (C1)) та заходи визначені наказом ректора «Про організацію іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти» від 25.05.2021 р. №0547-I та Положенням про організацію викладання дисциплін та організацію захисту кваліфікаційних робіт англійською мовою, затвердженим наказом ректора від 29.06.21 р. № 0668-I

2. Кафедрі іноземних мов у термін до 01.11.2021 р.:

2.1. Враховуючи необхідність підняття рівня володіння студентами іноземною мовою до рівня B1 перш ніж вони почнуть вивчати курс мовної підготовки за професійним спілкуванням та фахові дисципліни англійською мовою, внести відповідні зміни у

навчальні програми обов'язкових навчальних дисциплін (для всіх спеціальностей освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр», крім спеціальності 035 «Філологія») з вивчення іноземної мови студентами відповідно до кожного рівня їх мовної підготовки, а саме: A1, A2 та B1; зокрема з орієнтацією на підготовку до ЄВІ в магістратуру.

2.2. Вдосконалити програми обов'язкових навчальних дисциплін (для всіх спеціальностей освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр», крім спеціальності 035 «Філологія») з вивчення іноземної мови студентами відповідно до кожного рівня їх мовної підготовки, а саме: B2 та C1; з урахуванням професійної спрямованості підготовки здобувачів вищої освіти.

2.3. Розробити навчальні програми дисципліни іншомовної підготовки вільного вибору, спрямовані на вивчення іноземної мови студентами відповідно до кожного рівня їх мовної підготовки, а саме: A1, A2 та B1, а також з урахуванням професійної спрямованості підготовки при вивчення іноземної мови студентами відповідно до кожного рівня їх мовної підготовки, а саме: B2 та C1; та забезпечити їх включення до каталогу вибіркових дисциплін, спрямованих на розвиток загальних компетентностей.

2.4. Враховуючи необхідність вдосконалення мовленнєвих умінь та вивчення фахової термінології своєї спеціальності, перш за все для спеціальностей «Медицина», «Педіатрія» та «Стоматологія», продовжувати реалізацію мовної підготовки за професійним спілкуванням після досягнення студентами рівня володіння іноземною мовою B1, у т.ч. за рахунок розробки навчальної дисципліни іншомовної підготовки вільного вибору «Англійська мова професійного спрямування» та запровадження курсу факультативного вивчення англійської мови «Англійська мова професійного спрямування».

Відповідальна – завідувач кафедри іноземних мов Таценко Н.В.

3. Директорам інститутів, деканам факультетів, директору ЦЗДВН, завідувачам випускових кафедр, гарантам освітніх програм рекомендувати студентам обирати навчальні дисципліни іншомовної підготовки вільного вибору, спрямовані на розвиток іншомовних компетентностей з урахуванням рівнів мовної підготовки, з каталогу вибіркових дисциплін та відвідувати курси факультативного вивчення англійської мови з метою досягнення рівня володіння іноземною мовою щонайменше на рівні B1 та готовності до складання ЄВІ.

Термін виконання – постійно.

4. Вжити заходів щодо підвищення рівня володіння іноземними мовами випускників бакалавратури 2022 р., зокрема: провести на онлайн платформі університету тестування студентів 4 курсу за технологіями пробного ЄВІ. Надати рекомендації щодо навчання на курсах підготовки до складання ЄВІ, в т.ч. за рахунок коштів юридичних та фізичних осіб.

Відповідальні – завідувачі кафедр, директори інститутів, декани факультетів, директор ЦЗДВН Мелейчук С.С., директор ДДО Мерзляков Ю.С.

Термін виконання – 15.11.2021 р.

5. Рекомендувати визначити у відповідній нормативній базі університету щодо заміщення посади (укладення контракту на новий термін) професорсько-викладацького складу кафедр іноземних мов та германської філології вимогу щодо наявності права викладати англійську мову як іноземну для носіїв інших мов крім англійської, що підтверджено міжнародним сертифікатом TESOL/TEFL/ CELTA/ TESL/TKT тощо та/або міжнародним дипломом TESOL/TEFL/ DELTA/ TESL тощо.

6. Департаменту по роботі з персоналом та підготовці науково-педагогічних кадрів сформувати плани заходів з підвищення кваліфікації щодо підготовки НПП до імплементації передових методик багаторівневої підготовки здобувачів освіти.

Відповідальні – директор ДРП Циганюк Д.Л., завідувачка кафедри іноземних мов Таценко Н.В., завідувачка кафедри германської філології Кобякова І.К.

Термін виконання – 15.11.2021 р.

7. Кафедрі іноземних мов у термін до 01.01.2022 р. розробити план заходів щодо відкриття на базі кафедри центру сертифікації щодо володіння іноземними мовами.

Відповідальна – завідувач кафедри іноземних мов Таценко Н.В.

8. Для вдосконалення іншомовної підготовки здобувачів вищої освіти на основі перевірки й оцінки сформованих у здобувачів вищої освіти іншомовних компетентностей та програмних результатів навчання рекомендувати, починаючи з 2021 року прийому, у всі освітні програми підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» (крім спеціальності 035 «Філологія») внести зміни щодо форм атестації, передбачивши проведення кваліфікаційного іспиту з іноземної мови у 6-му семестрі.

Відповідальні – перший проректор Леонов С.В., проректор НПП Школьник І.О.

Термін виконання – 01.11.2021 р.

9. Активізувати роз'яснювальну роботу серед студентів щодо обов'язковості володіння іноземною мовою в сучасних умовах розвитку суспільства, з акцентом на факторі конкурентоспроможності на ринку праці як України, так і всього світу, додаткових можливостях участі у програмах академічної мобільності, перш за все за кошти грантових проєктів тощо.

Відповідальні – завідувачі кафедр, директори інститутів, декани факультетів, директор ЦЗДВН Мелейчук С.С., начальник УМС Кириченко К.І.

Термін виконання – постійно.

10. Запровадити до 15.11.2021 р. в деканатах інститутів/факультетів облік та забезпечити систематичний моніторинг персоніфікованих даних щодо вибору студентами дисциплін вільного вибору, спрямованих на вивчення іноземної мови, та/або стану відвідування студентами факультативних (понад обсяги навчальних планів) курсів з вивчення іноземної мови в СумДУ або поза межами університету, за виключенням студентів з наявними сертифікатами, що підтверджують відповідний рівень володіння іноземною мовою. Проводити зі студентами, що не володіють іноземною мовою на достатньому рівні та не підвищують рівень володіння іноземною мовою, роз'яснювальну роботу щодо необхідності навчання за цими формами.

Відповідальні – директори інститутів, декани факультетів, директор ЦЗДВН Мелейчук С.С.

11. На регулярній основі на ректоратах інформувати щодо стану реалізації п.10.

Відповідальний – перший проректор Леонов С.В.

Голова ради з якості

Анатолій ВАСИЛЬСВ

Секретар

Ольга ДЕЙНЕКА